

Haarlem, 8 mei 2012

2012 | 17

Onderwerp: vragen van de heer J.H. Leever (ONH).

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van provinciale staten mede, dat op 12 april 2012 door het lid van provinciale staten, de heer **J.H. Leever** de volgende vragen bij gedeputeerde staten zijn ingekomen.

Inleiding

Op 12 maart jl. is in de commissie WEB het beheer van het Nazorgfonds aan de orde geweest. Door omstandigheden kon de Ouderenpartij NH niet deel nemen aan deze commissievergadering. Inmiddels hebben we kennis kunnen genomen van de discussie rond dit agendapunt. Na bestudering van de inhoud van deze discussie blijven er voor de Ouderenpartij NH toch nog vragen over. In principe zijn over dit brede onderwerp nog vele vragen te stellen, maar wij zullen ons beperken tot een klein aantal vragen.

Rendement

In de stukken kunnen we lezen dat het rendement van de beleggingen onder druk staat. Over de jaren 2001 t/m 2010 is het gemiddelde rendement 2,92%, zoals blijkt uit het antwoord van GS op een vraag uit de commissie WEB. Echter dit overzicht geeft wel duidelijk een dip te zien in het rendement in de jaren 2007 en 2008, maar daarna zien we weer een duidelijk herstel. Zie tabel.

Nazorgfonds rendement

Jaar	%
2001	4,40
2002	3,38
2003	2,41
2004	2,44
2005	2,83
2006	2,71
2007	1,59
2008	-1,63
2009	7,78
2010	3,25
Gemiddelde rente	2,92

Verder zien we in begroting 2012 van het Nazorgfonds bij het onderdeel:

“6. Meerjarenraming 2012 tot en met 2016”
rentebaten opgevoerd van ruim € 2 mln per jaar wat overeenkomt een percentage van circa 5%.

Vragen:

- 1 Hoe moeten we beide gegevens combineren en wat is de werkelijke waarde ervan?

Op dit moment wordt het rendement behaald bij een verdeling van het Nazorgfonds in een beleggingsmix van 90% obligaties en 10% aandelen. We houden bij deze vragen voor de grootte van het Nazorgfonds haar verwachte waarde op 31-12-2012 aan, rond € 40 mln.

In het rapport van Montesquieu Finance (MF) vinden we de beleggingsportefeuille van het Nazorgfonds (zie pag.9). In dit overzicht vinden we ook een vordering op de provincie N-H ter grootte van € 3.691.393 (31-12-2008) en van € 3.749.140 (31-12-2009).

- 2 Waardoor is vordering veroorzaakt en wat is het verloop van deze vordering in de toekomst?

In het rapport MF van juni 2010 wordt voorgesteld om het rendement van de beleggingen te verhogen door de beleggingsmix te wijzigen in een verdeling van 70% obligaties en 30% aandelen. Bij deze verdeling blijft het risico verantwoord, maar uit de tabellen blijkt wel dat er onderdekking blijft.

- 3 Wat zijn financiële consequenties van de hierboven genoemde onderdekking voor de provincie?

Bij de berekeningen/simulaties, die MF heeft uitgevoerd, wordt uitgegaan van een rendement van 5% op obligaties en 7,5% op aandelen.

Een structurele verschuiving naar een beleggingsmix met nog meer aandelen en dus nog

minder obligaties is volgens MF niet verantwoord gezien de risico's.

MF stelt voor bij deze nieuwe beleggingsmix (70/30-mix) de organisatie rond deze beleggingen aanzienlijk uit te breiden en ook de deskundigheid door gerichte opleidingen te verbeteren. In feite wordt er een zeer professionele beleggingsorganisatie op het Nazorgfonds gezet. Zie bijv. pag. 16, 17 en 61 van het rapport van MF. In deze organisatie speelt GS en de ambtelijke organisatie een essentiële rol. Bij uw besluit van 20 december 2011 heeft deze nieuwe opzet ook uw instemming.

Verder weten we, dat PS in 2009 unaniem verklaard heeft, dat het professionele beleggen geen taak is voor de overheid/provincie. Recent heeft de cvdK dhr. J.W. Remkes in een interview ook ditzelfde verklaard.

- 4 Hoe is nu gezien het bovenstaande te verklaren, dat GS in 2011 instemt met een zeer professionele beleggingsorganisatie voor het Nazorgfonds en waarin tevens GS en de ambtelijke organisatie een essentiële rol in spelen?

Onderzocht dient nu te worden of de rendementswinst van de 70/30-mix te niet gedaan wordt door de stijging van personeelskosten. Bij de overgang van de 90/10-mix naar de 70/30-mix wordt 20% van het bedrag aan obligaties ingewisseld voor aandelen. Dit is dus € 8,0 mln. meer aandelen.

Deze € 8,0 mln moet de winst geven, de rest blijft hetzelfde.

Bij de aannames en berekening van MF komt dit neer op 2,5% van € 8,0 mln en dan is de rendementswinst € 200.000.

Dit bedrag moet dus allereerst de extra personeelskosten opvangen en daarna ook nog het gewenste rendement leveren.

Nieuwe organisatiestructuur

Deze organisatie is in het rapport van MF uitgebreid beschreven, we zullen dat hier niet herhalen (zie o.a. pag. 16, 17, 61 rapport MF), maar alleen de onderdelen noemen, die een rol spelen bij het geheel van beheer en beleggen van het Nazorgfonds.

Deze zijn:

- 1 de vermogensbeheerders
 - a op basis van de portefeuilleverdeling 2009 (pag. 30 rapport MF)
 - b op basis van de portefeuilleverdeling 2011
- 2 de werkgroep (3 personen)
- 3 de begeleidingscommissie (7 personen)
- 4 GS

De werkgroep bestaat uit drie personen, functionarissen vanuit de Directie B&U en een functionaris vanuit de Directie Middelen.

- 5 Wat zijn de jaarlijkse kosten van de hierboven genoemde onderdelen, voor elk onderdeel apart vermelden en inclusief opleiding en te leveren rapportages, dus all-in?
- 6 Formeel is de organisatie Nazorgfonds een aparte publiekrechtelijke rechtspersoon, maar is, gezien het bovenstaande, praktisch een onderdeel van de provinciale organisatie. Kunt u het met deze conclusie eens zijn?

Het schatkistbankieren

Na de vele discussies, die nog vers in het geheugen van de Ouderenpartij NH aanwezig zijn, is in februari 2010 de provincie formeel overgegaan op het integrale schatkistbankieren. Het blijkt nu dat het Nazorgfonds daar buiten gelaten is. Formeel zal dit natuurlijk juist zijn, maar bij de discussies voorafgaand aan de overgang naar het schatkistbankieren is zeker van GS-zijde dit feit niet expliciet vermeld. Was dit wel gebeurd, dan zou vast dit punt in discussie gekomen zijn en was vrijwel zeker ook het Nazorgfonds bij het schatkistbankieren betrokken. Nogmaals PS was unaniem tegen het professionele beleggen door de provincie.

We hebben nu de vreemde situatie bij de provincie Noord-Holland, dat twee verschillende bedragen € 900 mln en € 40 mln, geheel anders beheerd worden en wel als volgt:

- 1 € 900 mln, de provinciale reserve, met integraal schatkistbankieren
- 2 € 40 mln, het Nazorgfonds, wordt geheel in eigen beheer belegd m.b.v. een professionele organisatie.

De vraag is wel waarom er nu ineens een professionele beleggingsorganisatie opgetuigd moet worden, terwijl er bij het Nazorgfonds weinig veranderd, een verschuiving van € 8 mln van obligaties naar aandelen en de rendementsontwikkeling naar onze mening niet verontrustend is.

- 7 Bent u met de Ouderenpartij NH eens, dat de invoering van die professionele organisatie ook gezien kan worden als een voorbereiding op een vermindering van het integrale schatkistbankieren, bijv. in deze statenperiode nog een voorstel voor de overgang van het integrale schatkistbankieren naar het partiële schatkistbankieren en in de volgende statenperiode eventueel het schatkistbankieren geheel afschaffen?
Gaarne een gemotiveerde reactie.

Door de invoering van het schatkistbankieren is er veel werk binnen de provincie weggevallen. Volgens de Ouderenpartij NH moet dan ook daarvoor de formatie aangepast worden. Op vragen van de Ouderenpartij NH daarover in de vorige statenperiode werd negatief gereageerd. Recent hebben we ook kritische vragen gesteld over de formatie op de terreinen van zorg en cultuur, ook daar is veel werk verdwenen, Ladders-plus model. Ook hier is de formatie niet aangepast. Blijkbaar zijn deze zaken voor GS gezien de riante financiële positie van de provincie nog een brug te ver.

De vraag, die nog overblijft, is nu wel, moet alsnog het Nazorgfonds bij het schatkistbankieren betrokken worden. In de commissie WEB van 12-03-2012 waren meerdere leden daarvoor. Het rendement van het schatkistbankieren ligt lager dan de huidige beleggingspraktijk rond het Nazorgfonds.

Dat mindere rendement kan naar de mening van de Ouderenpartij NH op drie manieren opgevangen worden door:

- 1 verhoging heffingen
- 2 grotere bijdrage van de provincie aan het Nazorgfonds
- 3 consequente aanpassing van de formatie aan de situatie van het schatkistbankieren.

De Ouderenpartij NH is van mening, dat door een afgewogen toepassing van de drie manieren het mindere rendement opgevangen kan worden en daarom ook het Nazorgfonds onder het regiem van schatkistbankieren gebracht kan worden.

- 8 Bent u het daarmee eens:
 Zo ja, op welke termijn gaat u het dan uitvoeren?
 Zo nee, gaarne de afwijzing dan met redenen omkleedt?

Ons antwoord aan provinciale staten luidt als volgt:

- 1 Beide gegevens kunnen niet gecombineerd worden. Het ene gegeven heeft betrekking op gerealiseerd rendement en het andere op het verwachte rendement. Bij de berekening van de jaarlijks aan de exploitanten van stortplaatsen op te leggen nazorgheffing wordt gerekend met de door provinciale staten vastgestelde rekenrente. Er wordt van uitgegaan dat de in het Nazorgfonds belegde gelden op de lange termijn een gemiddeld jaarlijks rendement van 5% opbrengen. Uit het bijgevoegde staatje blijkt dat dit percentage in de afgelopen jaren niet gehaald is. In de meerjarenraming is gerekend met de vastgestelde rekenrente en dus wordt ervan uitgegaan dat dit in de jaren 2012-2016 wel

het geval zal zijn. In de komende jaren zal blijken of dit rendement zal worden gehaald.

- 2 Het Nazorgfonds heeft in het verleden aan de provincie verzocht liquide middelen als onderdeel van de provinciale deposito's uit te zetten. Dat betekent boekhoudkundig dat het Nazorgfonds een vordering heeft op de provincie. In 2006 is dit aandeel verhoogd, mede omdat er een hoog rendement op werd gemaakt. De jaarlijkse toevoeging van de door de provincie geïnde nazorgheffingen heeft tot de in het jaarverslag aangegeven omvang geleid. Door de ontstane discussie over de wijze waarop de provincie haar tijdelijk overtollige middelen uitzet en hangende de besluitvorming over het onderzoek dat aan Montesquieu Finance werd opgedragen, zijn de liquide middelen van het Nazorgfonds in de daarop volgende jaren niet in obligaties of aandelen omgezet. De besluitvorming van ons college over het beheer van het Nazorgfonds zal ertoe leiden dat in dit lopende jaar de omvang van de liquide middelen naar een minimum wordt teruggebracht.
- 3 De 30/70 verhouding tussen zakelijke waarden en aandelen vormt een optimum tussen rendement en risico voor het Nazorgfonds. Er blijft echter een kans op onderdekking. In de loop van de jaren wordt duidelijk of deze zich voordoet of niet. In de afgelopen jaren is gebleken dat de raming voor de beheerskosten regelmatig wordt bijgesteld. Veranderde inzichten en technische ontwikkelingen hebben daar invloed op. De prijsstijging in de komende jaren werkt eveneens door in de te maken kosten. Het staat daardoor nog niet vast dat bij een eventueel tegenvallend rendement het doelvermogen niet wordt gehaald. Indien dit voorafgaand aan de sluiting van een stortplaats duidelijk wordt zal de nazorgheffing daarop moeten worden aangepast.
- 4 Provinciale staten hebben besloten dat voor de middelen van de provincie, die een vele malen grotere omvang hebben dan het Nazorgfonds en op veel kortere termijn aangewend zullen worden, gekozen moest worden voor de meest veilige vorm van uitzetting, het schatkistbankieren. Daarmee werd bewust afgezien van een hoog rendement. Voor het Nazorgfonds geldt een andere afweging tussen rendement en risico. Het lange termijnrendement dat in het Nazorgfonds noodzakelijk is om zonder een extreem hoge nazorgheffing toch tot een voldoende doelvermogen te komen, is zonder professioneel beleggen niet te bereiken. In het rapport van Montesquieu zijn daartoe verschillende aanpakken afgewogen. Ons college stemt in

met de conclusie dat de nu gekozen structuur en aanpak de beste garanties biedt om bij een aanvaardbaar risico het beoogde rendement te bereiken.

- 5 Van de meerkosten die moeten worden gemaakt om de middelen te blijven beleggen en het beheer meer professioneel in te richten, kan op dit moment alleen een schatting worden gemaakt, omdat enkele maatregelen nog in voorbereiding zijn. De kosten blijven beperkt omdat gekozen is voor inhuur van de treasurer van de provincie Utrecht (gemiddeld 2 uur per week) en omdat wordt belegd in bestaande obligatie- en aandelenfondsen. Daarnaast zal een externe deskundige worden ingehuurd in de Beleggingscommissie. De structurele meerkosten worden geschat op ca. € 10.000. Daarnaast zijn er eenmalige kosten voor het opstellen van een nieuw treasurystatuut voor het Nazorgfonds en voor het door Montesquieu Finance geadviseerde bijscholen van de leden van de Beleggingscommissie. De kosten worden gedekt uit het Nazorgfonds. De ambtenaren die deelnemen aan de beleggingscommissie voeren ook nu reeds hun taken voor het Nazorgfonds en het beheer daarvan uit. De nieuwe structuur leidt niet tot formatieverhoging. Jaarverslag en jaarrekening van het Nazorgfonds worden ook nu al jaarlijks opgesteld.
- 6 Nee. Wel is juist dat bestuur, administratie en beheer van het Nazorgfonds door provinciale bestuurders en ambtenaren wordt uitgevoerd. Aan de Beleggingscommissie zullen daarnaast derden deelnemen.
- 7 In de beantwoording van vraag 4 hebben wij al aangegeven dat de afweging tussen rendement en risico bij de tijdelijk overtollige middelen van de provincie en die van het Nazorgfonds anders uitvalt. Dat verklaart het verschil in aanpak. Er zijn geen plannen in voorbereiding om af te zien van het integrale schatkistbankieren.
- 8 Ja, technisch gezien zijn de eerste twee oplossingen mogelijk. Het schatkistbankieren heeft niet geleid tot een lagere werkdruk, zodat het daaraan aanpassen van de formatie niet tot besparing leidt. In de commissievergadering van WEB d.d. 12 maart 2012 heeft de gedeputeerde Financiën namens ons college aangegeven dat een keuze voor schatkistbankieren voor het Nazorgfonds tot zeer omvangrijke verhoging van de nazorgheffing zou leiden, met sterk negatieve gevolgen voor de concurrentiepositie van de betreffende inrichtingen. Het alternatief van bijbetaling uit de provinciekas

zou eveneens over grote bedragen gaan. De provincie moet de stortplaatsen na sluiting eeuwigdurend beheren. Een eeuwigdurend laag rendement moet dan worden gecompenseerd door een zeer hoog doelvermogen bij sluiting of eeuwigdurend bijbetalen. In dat licht is ons college niet voornemens met een voorstel voor beheer van het Nazorgfonds middels schatkistbankieren te komen.